

MACA12020-09
ИАСА48020-09

мастер академске студије архитектуре
интегрисане академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	религија и архитектура сви модули	година	прва
изборна група	историја и теорија 2	семестар	2
наставник	доц. др Марко Николић бр. каб. 233	статус	изборни
E-mail контакт	marko@arh.bq.ac.rs; takac.e@arh.bq.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	проф. др Владимир Мако, ван. проф. др Мирјана Ротер Благојевић, ван. проф. др Александар Игњатовић	часови активне наставе	
сарадници	асс. Ена Такач	предавања	1
		вежбе	1
		др. облици	0
		сам.истр.рад	0
		остали часови	0
координатор СЦ	др Будимир Судимац, доцент		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Циљ рада на предмету је упознавање студената са узајамним утицајем и односом религије и архитектуре. Пажња студената усмерена је ка тумачењу историјских прекретница у архитектури у односу на религијске утицаје. У интерактивном раду са студентима биће покренута питања везана за порекло, преузимање и преношење концепта архитектуре паганства у монотеизам. Компаративна истраживања и анализе случаја су сумерена ка истраживању формирања облика и типова сакралне архитектуре током историје и њихове трансформације у условима савременог друштва и архитектуре.

теоријска и практична настава:

Узајамни однос религије и архитектуре биће разматран од формирања култа, односно потребе организовања места на коме се обављао обред. Основни елементи сакралне архитектуре установљени у раним цивилизацијама Истока преузимани су и транспоновани у архитектуру паганске антике и, касније, хришћанства. Расколи у учењима и њихови утицаји на одвајање и формирање две велике хришћанске цркве у средњем веку, православне и католичке, условили су успостављање и формирање два основна концепта заснована на симболима круга и крста. Сагледавање односа културног окружења и литургије на просторну организацију и типологију сакралне архитектуре. Трансформација идеје и појава нових облика архитектуре у модерном добу и савременим приступима пројектовању. Упознавање са идеолошким ставовима водећих религија у односу на савремено друштво и принципе пројектовања. Упознавање са савременим и анахроним правцима у развоју сакралне архитектуре у условима формирања религијских идеологија 20. и 21. века.

метод извођења наставе:

Наставу чине предавања ex-cathedra, групне и индивидуалне консултације за израду семестралног рада, самостално истраживање студената ради прикупљања грађе у архивама и на терену.

основна литература:

Игњатовић, А. У српско-византијском калеидоскопу: Архитектура, национализам и империјална имажинација 1878-1941, (Београд: Орион арт и Универзитет у Београду - Архитектонски факултет, 2016).
Ignjatović, A. Jugoslovenstvo u arhitekturi 1904-1941, (Beograd: Gradjevinska knjiga, 2007).
Јовановић, М. Српско црквено сликарство и градитељство новијег доба, (Београд и Крагујевац: Друштво историчара уметности Србије и „Каленић”, 1987).
Кадиевић, А. Један век тражења националног стила у српској архитектури (средина XIX - средина XX века), (Београд: Грађевинска књига, 1997).
Krautheimer, R. Early Christian and Byzantine Architecture, (Penguin Books, 1975).
Несторовић, Б. Архитектура Србије у XIX веку, (Београд: Арт Прес, 2006).
Ćurčić, S. Architecture in the Balkans: From Diocletian to Süleyman the Magnificent, (New Haven, 2010).

ИСХОДИ

- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
  - 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
  - 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
  - 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
  - 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
  - 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
  - 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројекта за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
  - 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
  - 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
  - 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.

- 10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.
Студент ће имати вештине да:
- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
  - 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
  - 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.
- 11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.
Студент ће имати знање о:
- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
  - 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
  - 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	40	завршни испит	60
Присуство предавањима	10	Семестрални рад	60
Први колоквијум	15		
Други колоквијум	15		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Уводно предавање и упознавање студената са методологијом рада на предмету.
2		Архитектура и религија: контекст, идеје и теорије.
3		Архитектура и религија у старом веку.
4		Архитектура и религија у средњем веку.
5		Архитектура и религија у новом веку. Архитектура и контрареформација: Италија, Западна и Средња Европа 1550 - 1700.
6		Архитектура и религија у доба стварања нација.
7		Сакрална архитектура у Србији у 19. и почетком 20. века.
8		Савремени концепти и обликовање сакралних грађевина у 20. и 21. веку.
9		Први колоквијум. Дефинисање тема индивидуалних истраживања.
10		Рад на самосталним истраживањима и задацим Прикупљање грађе.
11		Израда концепта рада.
12		Израда концепта рада.
13		Израда концепта рада.
14		Други колоквијум. Презентација резултата истраживања и основног концепта рада.
15		